

Aan de Gemeente-Besturen in Noordbrabant.

's Hertogenbosch, den 24 Februarij 1855.

Bij missive van den 17 Augustus 1852, litt. D, hebben Gedeputeerde Staten de aandacht der besturen van Wees- en Godshuizen gevestigd op de bestaande instelling van het Instructie-bataillon te Kampen, als op eene inrigting, welke voor hunne pupillen het uitzigt oplevert, om tot eene goede maatschappelijke betrekking te geraken.

In verband met die missive en met het oog op de dure tijden, die het voor menigeen schier ondoenlijk maken aan den kost te komen, heb ik de eer U te doen kennen, dat overeenkomstig de mededeeling, welke ik van Z. Exc. den minister van Binnenlandsche Zaken heb ontvangen, voor personen die gezond, en vrij van lichamsgebreken en van een goed gedrag zijn, gelegenheid bestaat om bij het leger te worden geplaatst, ook voor jongelingen beneden de 18 jaren, die behalve bij gemeld instructie-bataillon, bij de korpsen infanterie als tambour of hoornblazer, en bij de korpsen artillerie en het bataillon mineurs en sappeurs als gewoon vrijwilliger kunnen worden aangenomen.

Als een gevolg daarvan heb ik de eer U wijders te verzoeken, om van uwe zijde door gepaste middelen, aan de zoo zeer noodige vermeerdering van het aantal vrijwilligers bij het leger bevorderlijk te willen zijn.

De Staatsraad Commissaris des Konings in de Provincie Noordbrabant,

(get.) A. J. BORRET.

De Provinciale Commissie van Onderwijs in Noordbrabant, zal hare gewone voorjaars vergadering openen op Dingsdag den 17den April 1855, des avonds om zeven ure, in de bovenzaal ten huize van de Weduwe Landheer, Hintamerstraat, ingang Gasthuisstraat te 's Hertogenbosch, zullende de Commissie Woensdag den 18den 's morgens om negen ure beginnen met het afnemen der examina's, met uitzondering der Schoolhouders, die zich tot dat einde op Donderdag den 19den 's morgens om negen ure aldaar behooren aan te melden.

Allegelijk diergenen kunnen worden toegelaten, die zich ten minste acht dagen te voren bij den Schoolopziener van het District hebben aangemeld met overlegging van Geboortebakte en voldoende bewijzen van zedelijk gedrag en inwoning gedurende het geheele laatste jaar, te rekenen van den dag van het af te leggen examen, zonder welke zij niet mogen worden toegelaten.

De Commissie cordeelt het niet ondienstig aan alle belanghebbenden kenbaar te maken, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, namens Zijne Majesteit den Koning heeft verklaard, dat iemand, die wenscht zich te doen examineren, zich daartoe moet vervoegen in de provincie waar hij werkelijk woont, en wanneer deze tijd van inwoning minder dan een jaar is, behoort hij dispensatie aan den Koning te verzoeken.

FRANKRIJK.

PARIS, den 8sten Maart.

Volgens bijzondere berichten heeft de overgang der Russische kroon geen verandering in het reisplan van keizer Napoleon gebragt, en zou hij waarschijnlijk tegen het midden dezer maand naar de Krim vertrekken.

— Het volgend verslag van den generaal Canrobert, naar aanleiding van het rapport van den bevelhebber Osmont te Eupatoria, nopens den aanval der Russen op den 17den, is van regeringswege openbaar gemaakt.

In den nacht van den 16den op den 17den hebben de Russen, van de duisternis gebruik makende, rondom de plaats, welke omsingelingswerken nog niet geheel voltooid zijn, eene soort van niet doorlopende parallel gevestigd, gevormd uit hoogten van aarde, bestemd om hunne artillerie en kleine troepen te dekken. Den 17den des morgens ten vijf ure, openden 80 stukken hun vuur. Achter deze artillerie waren 25,000 man infanterie geschaard, onder aanvoering, zegt de eskadronschief Osmont, van den generaal Osten-Sacken. Er waren ook 400 paarden.

Na eene kanonnade van ongeveer twee uren, maakte de vijand zich gereed om storm te loopen naar den noord-oostkant, waar de wapening der plaats, wat de artillerie betreft, het zwakste is. Vijf bataillons infanterie, voorzien van de noodige materialen om de gracht te overschrijden en den muur te belimmen, trokken tot op 400 ellen vooruit, beschermd door stukken muur van een oud kerkhof; vervolgens werden twee dezer bataillons vooruitgezonden. Deze kolonne kwam tot op 20 ellen van de gracht, doch, door een levendig geweervuur ontvangen, trok zij terug. Ten tweeden male tot den aanval gebragt, werd zij krachtig teruggeslagen door een Turksch bataillon, dat, uit de stad komende, haar met de bajonet aantastte en op de vlugt dreef, terwijl de ligte Ottomannische kavallerij haar in den flank chargeerde. Deze kolonne liet 150 dooden te midden van het kerkhof achter.

Insiddels had de kanonnade langs de geheele linie voortgeduurd. Het oog des vijands was vooral op één punt gericht, waar de Egyptische divisie-generaal Selim-Pacha en de Egyptische kolonel Hassan Bey gevestigd werden, terwijl zij op schitterende wijze zich van hunne pligt kweten. Ten tien ure werd de aftogt der Russen algemeen. De verdediging van Eupatoria doet de grootste eer aan den generalissimus Omer-Pacha en aan de onder zijne bevelen staande troepen. Zij opent op de gelukkigste en meest schitterende wijze de daden der Ottomannische wapenen in de Krim.

»De bevelhebber Osmont schat het verlies des vijands op 500 dooden en 2000 gekwetsten.»

— Tijdingen uit Marseille van jl. Maandag melden, dat er in de laatste dagen veel artillerie-materieel, paarden en ammunitie ingescheept werd voor het leger in de Krim; reeds waren een 25tal zeilschepen volgeladen, waarvan een ook eene vervoerbare drukkerij aan boord had; terwijl verscheiden groote stoom-transportschepen nog in lading lagen.

— Berigten uit de Krim, door den Franschen *Moniteur* medegedeeld, zeggen dat de Fransche troepen zich in den nacht van 24 Februarij meester gemaakt hebben van eenige zeer belangrijke verdedigingswerken, die door het garnizoen van Sebastopol aan de rechter flank der aanvalslinie waren opgeworpen om de nadering tot de vesting moeilijk te maken; en dat de omstreeks Eupatoria gelegerde Russische troepen aftrokken.

— De brieven en dagbladen uit Konstantinopel van 26 Februarij behelzen nieuws uit de Krim van den 24sten dier maand, hetwelk echter geenszins van officieel aard is. Volgens deze berigten werd het meest vooruitspringende gedeelte der zuidelijke omwalling van Sebastopol, de zogenaamde Malakof's toren, door twee Fransche divisien van nabij bedreigd, terwijl de Russen vruchteloos poogden haar uit die positie te verdrijven door een hevig vuur uit de batterijen welke zij ter zijde van dat punt, op eenige hoogten aan de rivier Tschernaya, opgericht hebben.

Deze dagen vóór, den 23sten Februarij, was, altijd volgens de in Konstantinopel ontvangen berigten, door een aanmerkelijk deel van het te veld staande Russische leger, ter sterkte van niet minder dan 25 bataillons, eene beweging in de rigting van Balaklava ondernomen, met het doel, naar het schijn om de positie der geallieerden wederom, gelijk in de maand October jl., in den rug aan te tasten. De generaal Bosquet, de bevelhebber van het Fransche observatieleger, van die beweging onderrigt zijnde, vormde het plan om den vijand den terugtogt af te snijden, en stelde zich met 25000 man in beweging. Doch een storm, vergezeld van sneeuwjagt, deed beide partijen naar hare positie terugkeeren, voor dat eene ontmoeting had plaats gehad.

— Het Parijsche *Journal des Débats* zegt het volgende omtrent de gesteldheid en verhouding der oorlogvoerende partijen in de Krim bij het ontvangen der tijding van het overlijden van Keizer Nikolaas.

»De krijgsmagt der geallieerden, die in het eilandsland van Chersonesus gelegerd is, meent men op 100,000 man te kunnen begrooten, ten gevolge van gestadige afzending van versterkingen uit Engeland en Frankrijk in de laatste maand, en van de aankomst der twee Fransche divisien, die dusver als reserve te Konstantinopel gebleven waren.

»De Turksche krijgsmagt moett te Eupatoria, onder het bevel van Omer Pacha; thans 40,000 man sterk zijn.

»Daar de afzending van grooter of kleiner afdelingen troepen van de drie natien naar de Krim op dit oogenblik nog voortduurt, is er alle grond om te denken dat de geallieerde krijgsmagt in den loop dezer maand tot de gezamenlijke sterkte van 150,000 man zal klimmen.

»Het Russische leger zal dat cijfer zeker niet bereiken, van dat het de laatste versterkingen ontvangen heeft, die over Odessa, over Nikolajew en Cherson naar Perekop gezonden zijn. De getalsterkte van dat leger, de garnizoenen van Sebastopol en van de overige vestingen der Krim medegerekend, schijnt nog beneden 100,000 man te zijn, en het moet slechts 60 tot 65,000 man voor krijgsoperatie beschikbaar hebben. Dit is de reden waarom het niets ondernomen heeft sedert den slag bij Inkermann, toen het 45,000 man in het gevecht bragt, die geslagen werden en zenden lijkten op het slagveld achterlieten.

»Het is uitgemaakt zeker dat de Russen door ziekten en door gebrek aan voedsel voor menschen en paarden miustens evenveel geleden hebben als wij.

»De werken der belegeraars zijn aanmerkelijk gevorderd, en de aanval zoo dicht genadert dat onze mijnwerkers hun onderaardsche arbeid aanvangen hebben. Het linkerfront der aanvalslinie, de aan de Franschen aangewezen post, kan op zekere punten door de vesting van ter zijde beschoten worden; aldaar waren dus en zijn nog zeer groote mogelijkheden

voor de belegeraars te overwinnen. Op het regter front der aanvalslinie, aan aanvankelijk aan de Engelschen aangewezen post, had men met meer drift behooren te werk te gaan: want daar zou men welligt vorderingen van meer beslissenden aard gemaakt hebben. Thans zijn de Russen werkzaam om op dat punt hunne werken te versterken en uit te breiden.

«Dat het Engelsche gedeelte der aanvalslinie betere kansou opleverde dan het Fransche, kan aan de Engelsche officieren niet ontgaan zijn. Doch de jammerlijke toestand waarin het Engelsche leger verkeerd heeft, de vermindering van zijne sterkte door ziekten, alsmede de omstandigheid dat de Engelsche soldaten weinig lust hebben om aan de loopgraven te arbeiden, hebben ongelukkig belet de aanvalswerken met de noodige kracht voort te zetten op het punt waarop de geallieerden hunne strijdmiddelen bovenal behoorden te rigten. Thans zijn daar twee Fransche divisien werkzaam, en zij arbeiden er met alle magt; maar hierdoor juist zijn de Russen genoopt om ook van hunne zijde dat punt beter te versterken.

«Alzoo worden de aanvals- en de verdedigingswerken van beide zijden ijverig voortgezet. De geallieerden moeten zich, in spijt van het ongeduld der soldaten, den tragen gang eener regelmatige belegering getroosten; zij moeten, volgens de regelen der kunst, voer voor voet veld winnen, en met kanonvuur of mijnen de verdedigingswerken der belegerden sloopen tot dat zij met goede kans zullen kunnen storm loopen.»

— De *Univers* zegt thans, dat te Rome, op het eind der afgelopen maand, al wat over eene aanstaande aftreding van den kardinaal *Antonelli* sedert een paar weken gezegd was, als ongegrond beschouwd werd, en dat de aangekondigde verandering in het pauselijk bewind niet heeft plaats gehad.

— Tijdens te Konstantinopel ontvangen tijdingen is Brussa door eene aardbeving geteisterd, waarbij ongeveer tweeduizend menschen het leven hebben verloren.

— In de Cortes-vergadering van 2 Maart is door het gouvernement medegedeeld, dat het te Rome onderhandelt om de afschaffing in Spanje van alle kerkelijke feestdagen, die niet op Zondag vallen, te verweven.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 7den Maart.

De jongste berigten uit St. Petersburg zijn vervat in eene telegraphische dépêche uit Berlin van Dingsdag, die vermoedelijk uit eene officieele bron afkomstig is. Volgens deze dépêche heeft keizer *Alexander II* den volke openlijk verklaard, met kinderlijk ontzag, des vaders voorbeeld en staatkunde te zullen volgen.

Verder zegt het telegraphisch berigt, dat de Grootvorst *Konstantijn* den Keizer plechtig trouw gezworen heeft, op eene wijze die alle aanwezenden diep trof en met geestdrift vervulde.

Het stoffelijk overschot van keizer *Nicolaas* is zoo spoedig tot ontbinding overgegaan, dat het niet op een paradebed ten toon gesteld heeft kunnen worden.

Te Warschau meende men, gelijk de telegraaf meldt, te weten dat nog tijdens het leven van Keizer *Nicolaas* aan den vorst *Mentschikoff* last uit St. Petersburg gezonden was om het bevel over de Russische krijgsmagt in de Krim over te dragen aan den generaal *Osten Sacken*. Reeds vroeger was gezegd, dat Keizer *Nicolaas* over de leiding der krijgssaken in de Krim ontvreden was, en inzonderheid diep hartzeer gevoelde over het mislukken der poging om Eupatoria te hernemen en den Russischen bodem van de ingedrongen Turken te zuiveren. Doch dit zijn blót particuliere berigten, even als de tijding van het afzetten van den vorst *Mentschikoff*.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Weenen van Woensdag heeft de Russische gezant officieel ter kennis van het Oostenrijksche gouvernement gebracht, dat de hem vroeger versterkte volmagt tot het aanknoopen van vredesonderhandelingen reeds vernieuwd was, zoodat hij namens Keizer *Alexander II* de aldaar te openen conferentiën zou kunnen bijwonen.

Lord *John Russell* en de baron *von Titoff*, buitengewone gevolmachtigden ter Weener conferentie, de eerste van Engeland, de laatste van Rusland, zijn te Weenen aangekomen en jl. Dingsdag door den Keizer in bijzonder gehoor ontvangen.

— De generaal *von Wedell* heeft den 7den Berlijn verlaten, om naar Parijs terug te keeren.

— Op Koninklijk bevel heeft het Pruisische leger, ter eere der nagedachtenis van keizer *Nicolaas*, den rouw voor den tijd van vier weken aangenomen. De Koninklijke schouwburgen te Berlijn zijn gedurende drie dagen gesloten.

— Te St. Petersburg zijn van regeringswege berigten uit de Krim openbaar gemaakt, loopende tot 26 Februarij jl. In den nacht tusschen 24 en 25 Februarij is, zoo leest men daarin, door de Russen eene nieuwe schans aan de linker flank der vestingwerken van Sebastopol opgeworpen. Dit geschiedde zoo schielijk en onverwachts, dat de vijand den arbeid niet in het minste belemmerde; hij begreep echter aldaar hoe belangrijk dat nieuwe werk voor de verdediging was, en deed in den nacht tusschen 24 en 25 Februarij met eene aanmerkelijke krijgsmagt eenen aanval op hetzelfde, maar werd afgeslagen, en verloor daarbij niet minder dan 600 man. (De Fransche berigten maken van deze gebeurtenis volstrekt geen melding.)

Dezelfde berigten zeggen, dat de belegeraars niet langer arbeiden aan de mijnerwerken, die zij met zoo weinig geluk begonnen waren tegen de vesting aan te leggen; en dat van Eupatoria geen nieuws van belang vernomen was.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 7den Maart.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van Dingsdag werden de ministers ondervraagd aangaande het gerucht van eenen nieuwen opstand onder de Kaffers, hetwelk te Londen in omloop was en de vrees had doen ontstaan dat Engeland in de Kaapkolonie weder een langdurigen en kostbaren oorlog tegen de inlandsche volksstammen zou hebben te voeren, terwijl de gewapende magt in die kolonie laatstelijk, toen de vrede er voor goed hersteld scheen en de troepen voor den oorlog tegen Rusland noodig waren, aanmerkelijk verminderd is. De ministers erkenden, dat de Kaffers weder blijken van misnoegen en vijandige plannen gaven, maar zeiden dat er bij het afzenden der jongste berigten, dat is op het eind der maand December ll., nog geen mouterijen gepleegd waren en veel hoop op eene minnelijke vereffening der geschilpunten bestond. De mededeeling scheen aan de vergadering niet zeer welkom te zijn.

— Het comité van onderzoek hield Maandag zitting, onder het voorzitterschap van den heer *Roebuck*, en hoorde den heer *G. Dundas*, lid van het Parlement, die in December ll. uit de Krim terugkeerde. Zijne getuigenissen luiden hoogst ongunstig. Van Balaklava reed hij bijna dagelijks uit. In het kavalieriekamp bij Balaklava vond hij de paarden onbeschut tegen het weder en nagenoeg zonder voeder. Vele dezer dieren waren reeds gestorven en vele andere stervende. Sommigen aten, door hongeredreven, elkanders manen en staarten op. Nogtans bevond zich een goede voorraad paardenvoeder in de haven, en hij zag zelfs veel hooi in het water daarvan drijven. Ofschoon de uniformen der kavalieristen naar lompen geleken, was het voorkomen van het voetvolk echter nog armenlijker, en de heer *Dundas* vernam dat de 3de divisie den dag vóór zijn bezoek in het geheel geene rations ontvangen had. Het schiefsel der soldaten verkeerde in een erbarmelijken staat. Zij waren toen nog onder slechte tenten gelegd en derden bijna alle brandstof, ofschoon gezegd werd dat er steenkolen genoeg op korten afstand lagen.

De generaal *sir de Lacy Evans*, als tweede getuige opgeroepen, legde insgelijks ongunstige verklaringen af. De troepen, zeide hij onder anderea zijn zonder tenten in de Krim ontscheept en tien dagen na den slag bij de Alma onbeschut gebleven, terwijl duizend man in minder dan tien dagen een weg van Balaklava naar Sebastopol hadden kunnen aanleggen. De officieren van het commissariaat waren zeer weinig op de hoogte der op hen rustende verplichtingen. De zieken hebben, volgens de getuige, meer menschen ten grave gesleept dan het vijandelijk lood, en eene der oorzaken hiervan ligt in het te zware werk waarmede de soldaten belast werden. De ambulance-dienst was erbarmelijk slecht, de meesten der daarbij aangestelden kenden hunne dienst niet en gaven zich aan misbruik van sterken drank over.

Dingsdag hield het comité van onderzoek naar den staat des legers in de Krim eene tweede zitting, in welke *sir Lacy Evans* zijne verklaring ten einde gebragt en kapitein *Ponsonby*, van de grenadiers, de zijne afgelegd heeft. Die zitting leverde geene nieuwe bijzonderheden van groot belang op.

Ook de generaal *Bentinck* en *sir J. Pakington* zijn nu door het bekeerd comité van onderzoek als getuigen gehoord. Hucne verklaringen waren niet van zoo onbepaald beschuldigenden aard als de vroeger afgelegde.

— Men kan zich eenig denkbeeld vormen van de ontzettende vermeerdering van uitgaven welke de oorlog Engeland veroorzaakt, als men nagaat dat het budget voor de zoogenaamde *ordnance*, dat in 1852 de som van 2,529,821 ponden sterling beliep, voor de dienst van 1854—1855 op 7,808,042 ponden sterling gebragt is, zoodat de uitgaven voor dat departement binnen drie jaren meer dan verdriedubbeld zijn. Dat budget bevat echter, behalve wat men ook elders meer bepaaldelijk de artillerie noemt, ook de genie, het commissariaat, de kazernering en de kleeding der troepen.

— De *Globe* berigt, dat de oorlogsvloot, die zich thans te Portsmouth vereenigt, aldaar het cijfer van honderd wimpels, de sterkte der uit Engeland naar de Oostzee bestemde zeemagt, bereiken zal, en dat aan boord daarvan waarschijnlijk ook een vrij sterk korps mariniers zal ingescheept worden om voor operatiën te lande te dienen.

Behalve de Oostzee-vloot schijnt er in de Engelsche oorlogshavens ook eene kanaal-vloot gevormd te worden, om voor de veiligheid der Britsche kusten te waken voor het geval dat aan de Oostzee-vloot groote rampen mogten wedervaren.

B E L G I E.

BRUSSEL, den 9den Maart.

Volgens berigten van hier van Woensdag heeft de Koning dien dag een onderhoud betrekkelijk de ministeriële crisis gehad met den heer *Delessalle*, den voorzitter der Kamers van Volksvertegenwoordigers. Deze liberale staatsman was door Zijne Majesteit uit Luik ontboden.

Het Belgisch ministerie van oorlog heeft van de Kamers 1,571,000 fr. aangevraagd voor uitgaven die bij de duurte der levensmiddelen en der paarden de raming van het budget te boven gaan, alsmede 2,435,000 fr. voor buitengewone uitgaven tot verdere verbetering van het materieel der artillerie en genie.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 10den Maart.

In de zitting der Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag en Donderdag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering voortgezet en ten einde gebragt. Ten slotte is het ontwerp aangenomen met

34 tegen 26 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren van Bosse, Hoyneck van Papendrecht, L. D. Storm, Westerhoff, Mackay, Dommer van Poldersveldt, Beens, Sloet tot Oldbuis, Meeussen, van der Linden, Dullert, van Eck, Elout van Soeterwoude, Jespers, Strens, Hengst, de Poorter, van der Veen, Meylink, van Hoevell, Thorbecke, Botz, Ter Bruggen Hugenholtz, Blaupt ten Cate, Luyben en Huguenin.

Daarna zijn onderscheiden naturalisatie-wetten aangenomen.

— In de zitting der Tweede Kamer van gisteren zijn, na eenige discussie, met algemeene stemmen aangenomen de ontwerpen van wet: 1°. tot regeling van het koloniaal batig slot van 1852; 2°. tot afstand van Rijks-gebouwen aan de gemeente Leeuwarden; 3°. tot opheffing van het fonds wegens de bakengelden; 4°. tot ontelgening van percelen voor het maken eener wisselplaats voor schepen in de Vecht, gemeente Utrecht; en 5°. tot verklaring van algemeen nut van de voltooiing van den aangelegd wordende grindweg van Willemstad naar Steenberg en van daar tot den grooten weg onder Halsterep.

Er werd bepaald de discussien over het ontwerp van wet nopens de vervanging van schatkist-biljetten voor het depôt der munt-biljetten, aan te vangen op aanstaande Maandag, en die over de ontwerpen: 1°. tot herstel van het muntwezen in Nederlandsch Indië; 2°. nopens de huizen van bewaring, en 3°. tot opheffing van het fonds tot wapening van het zuiderfrontier, den dag volgende op den afloop van het bovenstaande.

— In de residentie is aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt Z. Exc. de luitenant-generaal *Nepveu*, die aanstaanden Maandag naar Petersburg zal vertrekken, tot het overbrengen uit naam van Z. M. den Koning van brieven van rouwbeklag en van gelukwensching aan Z. M. den Keizer van Rusland *Alexander II*.

— Men verneemt dat eerstlangs een Russisch generaal te 's Hage zal aankomen, die, namens Z. M. den Keizer *Alexander II*, belast is aan ons Hof officieel kennis te brengen van het overlijden van Z. M. keizer *Nicolaas* en de troonsbestijging van keizer *Alexander II*.

— Z. M. de Koning, vergezeld van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken en gevolg, is Dingsdag avond ten half zeven ure te Utrecht aangekomen en onmiddellijk met particuliere rijtuigen naar Wageningen vertrokken, ten einde de groote onheilen door dijkbreuken veroorzaakt in oogenschouw te nemen.

Woensdag avond ten half zes ure is Z. M. de Koning te Arnhem aangekomen en deed zich dadelijk met rijtuig brengen tot aan het begin van den Westervoortschen dijk, Z. M. begaf zich daarop te voet naar de plaats der doorbraak en keerde op dezelfde wijze terug, om zich vervolgens naar het paveljoen *Bronbeek* te begeven. Donderdag morgen ten half acht ure passeerde Z. M. het veer bij de stad Arnhem, om de uitwerkselen van den watervloed in de Betuwe en vooral de doorbraak in het land van Maas en Waal in oogenschouw te nemen.

— Te Amersfoort was men zeer beducht voor het water, dat uit de Geldersche vallei moet gelost worden; tot Donderdag morgen was daar dat water nog niet opgekomen; inmiddels is te Utrecht alles in gereedheid gebracht om zoo noodig de artillerie uit Amersfoort te kunnen herbergen.

Te Jaarsveld en Vreeswijk was Donderdag morgen alles in voldoende staat. De overtocht bij laatstgemelde plaats geschiedde geregeld, bij blank water; de Minister van Binnenlandsche Zaken was Woensdag het veer naar Vianen gepasseerd. Bij Schoonhoven is bovenwaarts het buitentalud door het opschuivende ijs vrij aanmerkelijk beschadigd.

— Allertreurigst zijn de berigten omtrent den watersnood ontvangen, door welken ons Land wordt geteisterd. Tot aanvulling van vroegere berigten diene nog het volgende:

De doorbraak in den Waaldijk bij Dreumel is gevallen aan den afweg naar Heerwaarden; de dijk aan het zoogenaamde verlaat te Dreumel, tusschen den rooi en de Dreumelsche sluis, liep ter hoogte van meer dan eene el over, welke hooge waterstand het gevolg was der ophooping van het ijs in de Waal tegenover Varik, en daar het verder afkomende water en ijs daar geen doortogt konden vinden, moest het een uitweg zoeken over de zoogenaamde Kusterweide tegenover het verlaat; tegen het ijs in de Maas, dat liep tot eene ongekende hoogte op; de verloop ging met zwaren ijsgang gepaard, het ijs stapelde zich hoog op, alle noodkeeringen werden weggestoken; vergeefs was nu alle inspanning om den dijk te behouden, het beveiligingswerk moest gestaakt worden en de dijk bezweek; het water stroomde daarop met ontzettend verval in den polder en door de opening. Ofschoon men uit de berigten nog niet had vernomen dat te Dreumel menschen water omgekomen, was men daarvoor echter sterk beducht, daar voortdurend eene groote massa ijs naar binnen stroomde en er geene mogelijkheid bestond om pogingen tot redding aan te wendden. Vele huizen waren reeds weggestoken en veel vee was verdronken. De Commissaris des Konings in de provincie Gelderland had zich in den nacht van Maandag op Dingsdag II. naar Tiel begeven, om in de nabijheid van de plaats des onheils te kunnen komen.

De doorbraak van den Grebbedijk bij Wageningen had II. Maandag middag ongeveer ten half drie ure plaats; het gat brak in de nookade op den dijk, 500 el boven het huis den Dove, waarbij eene dijkbreuk volgde. Eene schuur en een gedeelte van het achterhuis van den logementhouder *Rutgers* aan den Grebbedijk is door den vloed en het ijs vernield. De Geldersche vallei boven den Slaperdijk werd nu overstromd en Dingsdag morgen was de gemeente Veenendaal voor een groot gedeelte reeds door het vloedwater bereikt; de dorpskerk diende om de menschen in veiligheid te brengen en men heeft nog niet vernomen dat er menschen zijn omgekomen, hoe ongewoon het verschijnsel eener overstroming en de voorzorgen daartegen in die streken ook mogen zijn.

De doorbraak van den Westervoortschen Broekdijk, waarover de groote weg naar Duitschland loopt, had in den nacht van Maandag op Dingsdag plaats boven het Malburgsche veet en wel op twee plaatsen; de eene opening zal ongeveer 35 el lang en de andere ongeveer 6 el lang zijn; het rivierwater stroomde met een verval van 1/4, el den Broekpolder binnen.

Uiterst hagchelijk is de staat van zaken voor den Overbetuwschen Rijnbandijk geweest. Onder Elden, Driel, Heteren, Randwijk en Lakemond liep die bij den sterken aanwas van het water over; de dijk werd met inspanning van alle krachten door noodkeeringen verdedigd, doch in den

nacht van Zondag op Maandag II. liepen op sommige plaatsen onder Randwijk en Heteren ook de noodkeeringen over. Doch men gaf daar den moed niet op, maar verdedigde die ook en met het gelukkigste gevolg; in den vroegen morgen van II. Maandag ontstond aan de binnenzijde van den dijk te Elden eene verzakking; de voet des dijks werd door het heijen van palen bevestigd en des avonds ongeveer ten zes ure was men daar de verzinking en overloop volkomen meester. De Betuwe mag zonder nieuwe ongevallen als gered beschouwd worden.

De doorbraak in den Grebbedijk is volgens een later ontvangen berigt 160 el wijd. De slaperdijk en de heulen waren den vorigen dag opgenomen en in goeden staat.

Het gedeelte van Veenendaal, tot de gemeente Ede behoorende, is bijna geheel verlaten. Het meerendeel der huizen staat tot aan de daken in het water.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 7den. Ook in den Erlecomschen dam is eene doorbraak ontstaan op een afstand van circa 400 ellen van de aansluiting aan den Lenthschen Bandijk. De communicatie met Millingen is gestremd. De Erlecomsche en Ooische polders zijn geheel geïnundeerd.

— Uit Doesborgh schrijft men van den 7den Maart. Volgens berigten uit Gendringen, Terborgh en Doetinchem ontvangen, is de geheele landstreek aldaar ten gevolge van de doorbraak van den Bislicher dijk, met hooger waterstand dan in 1838 overstromd. Gisteren was het water gelukkig sterk vallende, zoodat de straatweg van Anholt naar Doesborgh, waar langs men den vorigen dag met schuiten had gevaren, weer te paard kon gepasseerd worden. De brug over den Ouden IJssel te Doetinchem, welke groot gevaar heeft geloopt, was gelukkig behouden. Groot was het getal der landlieden, welke hunne woningen hebben moeten verlaten en naar die stad zijn gevlugt.

»Woensdag morgen is per spoortrein van Utrecht vertrokken een detachement van 50 man infanterie, onder bevel van den kapitein *Herbich*, ter bewaking van den Slaperdijk, welke door belaaghebbers, ten einde zich van overtollig water te bevrijden, met doorsteking bedreigd werd.

Woensdag morgen was de toestand van den IJssel zorgverwekkend. De aanwas van het water en het menigvuldig drijfijz nam zoo spoedig de overhand, dat er dadelijk maatregelen moesten genomen worden, om het overloopen van den dijk tusschen het Veehuis en dat van *G. van 't Ende*, aan het Katerveer, door het daarstellen van kistdammen te keer te gaan. De steen, geplaatst in den muur bij de sluiswachterswoning, en aanwijzende den waterstand van den jare 1784, was niet meer zichtbaar; zoodat men kan aannemen, dat de waterhoogte van den 7den Maart 1855 die van 1784 met ruim een voet heeft overtroffen.

Des namiddags ten half vier ure zette het ijs voor de stad Kampen zich in beweging; schoon men wegens de zwaarte van het ijs voor de IJsselbrug beducht was; is het echter zeer gelukkig afgelopen, maar men vreesde van elders zulke goede berigten niet te zullen verneemen, want voor het vallen van den avond nam de loop van het water in hevigheid toe, en men zag ijsschotsen afkomen waarop stukken van daken stonden, benevens kisten enz. Eene ijsschots passeerde waarop zich drie levende hazen bevonden, waarvan een werd gevangen. Het ijs had zich zoodanig op den dijk van Kampen op Zwolle gezet, dat de diligence dien niet kon passeren voor dat het ijs eerst opgeruimd was geworden. Tegen den avond nam de stroom in hevigheid toe en was het water steeds wassende.

— In de Provinciale Noordbrabantsche-Courant leest men het volgende aangaande den watersnood te 's Bosch en omstreken: »Den 6. Maart is, zoodat men te voren voorzien werd de dijk te Orthen niet alleen overstromd, maar daarin is ook een groot gat gelopen, ook den Hennensdijk, tusschen Gerwen en Rosmalen bezweek; het water stroomt met donderend geweld en met een verval van een Nederlandsche el stadwaarts, de geheele stad staat met uitzondering van het kleinste hoogste gedeelte onder water; de ellende is groot.

»Aan de andere zijde der stad is het niet beter gesteld, te Vught werd op den middag de noodklok geluid, de heerdijken zijn doorgebroken, het geheele dorp is ingelopen, het vee staat tot aan den buik in het water, de bruggen en de weg van hier naar Vught loopen gevaar, in den weg zelfs nabij het fort Isabella is een gat gelopen; de gemeenschap is gestremd, de landlieden welke nog dezen morgen met hante producten ter verkoop stadwaarts kwamen, zijn verplicht in de stad te blijven.

»Ook de gemeenten Berlicum, St. Oedenrode en Bextel zijn overstromd, van hier tot aan Eindhoven is het land eene zee; het van de laatste stad afkomende water, dat daar reeds vele schade veroorzaakte, wordt thans opgehouden, door den woedenden afvoer van water, welke wij hier door het kanaal van St. Andries (Schansche gat) uit de Waal ontvangen.

»Ook de weg van hier naar Grave is in de laagte bij Hintham overstromd en de gemeenschap van die zijde afgebroken.

»Nog eene enkele gemeenschap blijft ons over, dat is die van hier naar Hedel (weg naar Utrecht).

»7 Maart. De gemeenteraad dezer stad is Woensdag morgen bijeen geroupen en ten een ure in den namiddag vergaderd geweest; ten einde te pearsdagsen over het nemen van maatregelen in de noodlottige omstandigheden, waarin het hooge water de op hunne zoldertjes gevlugte armen dezer stad heeft gebracht en wier gebrek van levensbehoeften groot is. De raad heeft besloten burgemeester en wethouders te magtigen, om van stadwege in de gegeven omstandigheden zooveel mogelijk in den nood te voorzien; en alle maatregelen te nemen, welke kunnen strekken tot het gemakkelijk maken der onderlinge gemeenschap, die door het water afgebroken is.

»De officiele tijdingen zijn bij den commissaris des Konings aangekomen, dat te Lith gisteren een doorbraak in den Maasdijk is gevallen, waardoor aanvankelijk 4 kapitale huizen werden weggespoeld en 7 menschen het leven verloren, terwijl eene nadere officiele tijding, heden ontvangen, het getal verwoeste huizen aldaar reeds op 25 brengt; men vreesde wijders nog voor erger gevolgen.

»Oss is eveneens door het water overstromd, het water stond daar gisteren reeds veel hooger dan in 1850; de armen in wier woningen en hutten het water was doorgedrongen, worden door de gemeente, het armenbestuur en de vereeniging van den *H. Vincentius van Paulo* verzorgd.

»Geffen is mede overstromd; daar zouden volgens ingekomen tijdingen 4 menschen het leven hebben verloren.

»Ook de heerdijk van de gemeente Berlicum is bezweek, waardoor ook dat dorp onder water is geraakt.

«Cromwijnt is mede overstroomd, alleen Rosmalen houdt nog.
 «De gemeenschap per telegraaf van hier naar Utrecht is door het uit-
 spelen van palen afgebroken.»

De *Meuse Noord-Brabander* behelst heden de volgende berichten:
 «Van omzestad (sBosch) betreft. De toestand was Woensdag nog bedenkelijk.
 Het water stroomde met een groot geweld over den Utrechtschen rijksweg
 van hier naar de Maas, waarin een aantal gaten geslagen waren. In den
 middag werden, ondanks het gevaarlijke van overtocht nog eenige stukken
 vee uit Orthen naar de stad vervoerd en kwam nog een huisgezin op een
 met huiskraan geladen kar stadwaarts vlugten. Akelig was het, buiten de
 Orthenpoort onophoudelijk in de verte het geschut te hooren bulderen,
 dat toch zeker het teeken van hoogen nood was.

«Dinsdag ochtend was het water een voet gevallen, en waren eenige
 weinige plaatsen in de stad weder droog geloopt. Ten elf ure waren noch
 fransche noch belgische posten aangekomen en men verwachtte ze niet.
 De directeur van het postkantoor heeft zich in persoon per rijtuig en een
 der ambtenaren te paard op weg begeven, om zich van den toestand te
 vergewissen.

«Het water is heden (Vrijdag) in deze stad nog iets gevallen, doch niet veel.
 Heden (Vrijdag) ochtend kwamen de treurige bewijzen der rampen,
 welke de omstreken geteisterd hebben in menigte aandrijven. Boomen,
 huiskraan van allerlei aard, kleedren en zelfs vee werden langs de stads-
 wallen en bij de Orthen-poort opgevischt.

«De brug aan de Orthen-poort is aan stukken geslagen en de poort zelve
 gesloten.»

«Men zegt dat Dentere in groot gevaar verkeert. Van den wal kan men
 de aldaar opeengestapelde ijschollen ontwaren.

«Uit Rosmalen werd ons gisteren berigt, dat men het aldaar nog volhield, maar
 met de meeste inspanning van krachten; meer dan 500 man waren aan het
 werk, daar men, ten gevolge van het inloopen van Berlicum, aan twee
 kanten moest keeren.»

«Volgens de jongste berichten was eergisteren te Pannerden, Hulhuizen,
 Arnhem en Westervoort alles blank water. Te Wageningen was de vloed
 nog vermeerderd; men hoopte door kistingen de stad voor inundatie te
 behoeden. Aan de Grebbe waar alles ook blank water is, aldaar bleef Woensdag
 nog veel water door de doorbraak naar binnen stroomen. Te Jaarsveld
 had zich eergisteren het ijs in beweging gesteld, maar zich spoedig weer
 gezet. Te Vreeswijk is eergisteren het ijs losgeraakt en doorgedreven. De
 Waal, de Merwede en de Killen zijn vrij van ijs.

NATUURKUNDIG GENOOTSCHAP TE BREDA.

Vergadering op Maandag den 12. Maart 1855, des avonds ten 6 1/2 uur.
 Spreker: de Heer Ingenhousz.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

- GEBORTEN.**
 Van 4 Mrt. tot en met 10 Mrt. 1855. 4 mann. 3 vrouwel. geslacht.
- HUWELIJKEN.**
 Van 4 Mrt. tot en met 10 Mrt. 1855. 2 Huwelijken.
- STERFGEVALLEN.**
 Van 4 Mrt. tot en met 10 Mrt. 1855. 4 mann. 4 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

- AMSTERDAM den 9. Maart.
- TARWE en ROGGE zonder handel.
 GERST stil; 102 1/2 j. Vriesche Winter f 193.
 BOEKWEIT prijshoudend: 124 1/2 Holst. f 253.
 ROOLZAAD hooger betaald. Op 9 v. Olie te leveren: in April eerstkom.
 94 1/2 Pond; in Sept. en Oct. eerstk. 75 1/2 P. vl.
 LIJNZAAD te lande verkocht met meer kooplust: in veiling 96 1/2 Ar-
 change f 97 1/2; in veiling 112 1/2 a 113 1/2 Sicil. f 13 1/2.
 RAAPOLIE hooger betaald op 6/w. f 53 1/2; vlieg f 52 1/2; in de Stad
 f 55 1/2; 1 Mei e. k. f 50; 1 Sept. Oct. Nov. en Dec. f 44 1/2.
 LIJNOLIE ruim prijshoudend: op 6/w. f 40 1/2; vlieg f 39 1/2; 1 April
 e. k. f 39; 1 Mei f 39 1/2; 30 1/2.
 HENNIPOLIE op 6/w. f 46 1/2; vlieg f 45.
 RAAPROEKEN per 104 st. f 84 a 88.
 LIJNROEKEN per 104 stuks f 12 1/2 a f 15.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 9 MAART 1855.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van f 11.75 tot f 14.00.
Het dito ditte Rogge Oude	» 0.90 » 0.90.
Het dito ditte Rogge Nieuwe	» 9.40 » 9.80.
Het dito ditte Boekweit Oude	» 0.00 » 0.00.
Het dito ditte Boekweit Nieuwe	» 0.00 » 7.40.
Ette ditte pond Boter	» 0.92
Zand aardappelen (Van of Mudde)	f 3.10.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3.00.
Het 1000 Doel Hout	» 2.50.
De 100 Spaanders	» 2.90.
De 100 Struiken	» 3.00.
De 100 Buisjes	» 3.30.

De AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren was de toestand
 100 pCt. 100 1/2; 101; 4 pCt. bij Slegt 74 1/2; Spanje onbez. st. 1 pCt.
 18 1/2; 3 pCt. Binnenl. 31 1/2; 18 1/2; 3 1/2; 5 pCt. Metall. 62 1/2; 1/40
 2 1/2; 1/40; 1/40; Nieuwe 5 pCt. 73 1/2; 74; Mexico 19 1/2; 1/40

Advertentiën.

Men vraagt in de Provincie Noord-Brabant, voor eene
FAMILIE MET KINDEREN, de gelegenheid om de Zo-
 man maanden doer te brengen; — hetzij in een LOGE-
 of **GEMUBILEERD HUIS**.
 Opgaven worden verlangd met franco Brieven, onder
 de Letter O, bij de Boekverkoopers M. WIJT en ZONEN
 te Rotterdam.

Muzijk-Vereeniging te Breda.

VOCAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,

door de Afdeelingen: **HARMONIE, STRIJK-ORCHEST** en
LIEDERTAFEL,
TEN VOORDEELE DER NOODLIJDENDEN DEZER STAD,
 Op **WOENSDAG den 14. MAART 1855,**
 IN DEN STADS-SCHOUWBURG ALHIER.

PROGRAMMA.

EERSTE AFDEELING.

1. — Overture (Strijk-Orchest) ..... HUMMEL.
2. — Ballade (voor Piano)..... EDOUARD WOLFF.
3. — Solo (voor Hobo)..... FESCA.
4. — *Frage nicht* (Lied voor Tenor)..... H. PROCH.
5. — *La Favorite* (Harmonie)..... DONIZETTI.

TWEEDE AFDEELING.

6. — Adagio et Finale (Symphonie)..... BEETHOVEN.
7. — *La Sylphide* (Pièce fantastique, pour Piano).... FESCA.
8. — Duo (pour deux voix de Soprano)..... J. CONCORDE.
9. — *Élégie* (pour Violon)..... H. PANOFKA.
10. — Mannen-Choor } *Abendlied*..... FICHER.
- } *les Braconniers*..... MANGOLDT.

Aanvang des avonds ten 7 ure.

Namens de Directie,
T. JANS.

** Op Donderdag den 22. Maart 1855, des middags ten 12 ure,
 zal door Burgemeester en Wethouders der Stad Breda,
 ten Stadhūze aldaar, in het openbaar worden VER-
HUURD: het BOVEN- en BENEDENWARTIER der
 HUIZINGE aan de Antwerpse Poort, Wijk B, No. 408.

** De Heer S. MEIJER, in het Oost-Panijpen te Schagen,
 die van zijne jeugd af aan slechte spijsvertering en daardoor
 ontstane onophoudelijke maagpijnen sukkelde, begon, op aan-
 raden der Vrouw van onzen Goudsmid, MAARTJE SOG-
 GEVEEN, geb. SMIT, van welke wij onlangs melding
 maakten, de REVALENTA ARABICA te gebruiken.
 Z. Ed. kocht bij mij den 24sten November jl. eene bus van
 f 2, den 7den Dec. eene af 5 1/2, en den 29sten derzelfde maand
 eene van f 8. Volgens zijne eigene verklaring, heeft Z. Ed.
 gedurende zijn geheele leven geen zoo grooten eetlust en goede
 spijsvertering gehad als thans, en acht zich tevens zoo goed
 als hersteld van die onaangename gewaarwordingen en smart-
 volle maagpijnen, welke van slechte spijsvertering, eene alge-
 meene kwaal hier te lande, onafscheidelijk zijn.

Meer andere merkwaardige gevallen, die mij bekend zijn
 geworden, zal ik u een volgenden keer mededeelen.
 Mogen lijdende natuurgenoeten deze mededeelingen lezen
 en ze zich ten nutte maken, om zich van eene gewisse her-
 stelling te verzekeren.
 SCHAGEN, 21 Febr. 1855. G. C. KONING, Apoth.

Du Barry's Revalenta Arabica

is zonder twijfel van alles wat de Mensch nuttigt het ge-
 zondste Voedsel. Ligt verteerbaar, krachtgevend, bloedzu-
 yerend en geregeld op de functien werkende, is zij voor
 gezonden en zieken aan te bevelen. Wie ze slechts 14 dagen
 gebruikt, zal ondervinden, welke goede uitwerking zij op de
 gezondheid en op de gemoeidzaamheid heeft. En hij zal zich
 gemakkelijk overtuigen, hoe zij, op den duur gebruikt, het
 ligchaam krachtig en sterk maken moet. Zij is voedzaam,
 krachtgevend en goedkoper dan de meeste voedingsmiddelen,
 daar men van een lepel vol een geheel bord soep maakt. Bij
 onpasselijkheden en maagziekten van minder belang gebruikt
 men ze alleen als onthijt; bij ingewortelde kwalen en ernstige
 ziekten moet zij zoo dikwijls als mogelijk andere maaltijden
 vervangen, en daartoe kan zij afwisselend toebereid worden,
 zoo als de gebruiksaanwijzingen aangeven.

De prijs is: 1 fl. 2 fl. 3 fl. 4 fl. 5 fl. 6 fl. 7 fl. 8 fl. 9 fl. 10 fl.

Kleine, minder voordeelige bussen om er de proef mede te
 nemen, kosten 87 1/2 Cent.

Amsterdam, Verkoophuis.	Gemert, H. A. v. d. Willigen.
Bergen-op-Zoom, D. Pauwels.	Helmond, A. H. Martin.
» P. F. Appelboom, Apoth.	's Hartogenbosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, G. Muller.	Rosendael, T. X. Kruger.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	» M. D. v. Leeuwen.
» C. C. Kannemans v. Dashorst.	Tilburg, G. H. Domhoff.
» A. J. Janssen Gz.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
Eindhoven, A. Beguin.	

En in de bekende Dépôts in de andere Steden.